

Krytosemenné rostliny – dvouděložné

- *Znáte rostliny, které vidíte na obrázcích?*
- *Co o těchto rostlinách víte?*

- Předchozí rostliny patří do čeledi – **růžovité** (*Rosaceae*).
- Tyto rostliny zahrnují **byliny, keře, stromy**.
- Květy jsou obvykle **pětičetné, oboupohlavné, s květními obaly rozlišenými na kalich a korunu**.

- Rostliny často obsahují vonné oleje → **vůně květů**.

jahodník obecný

(Fragaria vesca)

- Roste v lesích, lesních mýtinách, křovinách, na okrajích cest.
- Listy jsou **trojčetné**
(obsahují třísloviny, již Římané je používali na čaj).
- **Jahoda – souplodí nažek** na zdužnatěném květním lůžku
(jahody bohaté na vitamin C)

mochna husí

(*Potentilla anserina*)

- Roste na travnatých plochách, pastvinách, rumišťích, příkopech.
- Ukazuje **na dusík v půdách** (*proto např. na dvorech s hospodářskými zvířaty*).
- Má pětičetné květy.
- Její listy se dříve používaly k léčivým účelům.

mochna nátržník

(Potentilla erecta)

- Roste na lukách, ve vřesovištích a světlých lesích.
- Má čtyřčetné květy.
!!!(x mochna husí)!!!
- **Léčivka:** *proti průjmům, žaludečním potížím, působí také protizánětlivě.*

mochna husi (*Potentilla anserina*)
růžovité (*Rosaceae*)

mochna nátržník (*Potentilla erecta*)

mochna husí (*Potentilla anserina*)

mochna jarní (*Potentilla verna*)

kontryhel obecný

(Alchemilla vulgaris)

- Roste na loukách, pastvinách, nivách s prameny.
- Květy jsou **malé, zelenavě žluté** (*v latách s klubíčky*).
- *Po vlhkých a teplých nocích lze na listech pozorovat velké kapky vody (tento jev se nazývá **gutace**)*.
- **Léčivka** (*hojivé a sedativní účinky*).

kuklík městský (*Geum urbanum*)

kontryhel obecný (*Alchemilla vulgaris*)

kuklík městský (*Geum urbanum*)

řepík lékařský (*Agrimonia eupatoria*)

růže šípková

(*Rosa canina*)

- **Keř**, který roste na slunných stráních, mezích, na okrajích lesů.
- Plody – **šípky** (nažky uvnitř zdužnatělé češule).

Šípky jsou bohaté na vitamin C → léčivé účinky (např. k přípravě čajů).

- Na šípkových keřích můžeme spatřit **hálky** (v nich se vyvíjí larvy žlabatky růžové).

trnka obecná (slivoň trnka)

(Prunus spinosa)

- **Keř**, který roste na **suchých slunných místech** (stráně, kolem cest).
- Plody – **trnky** (peckovice).
- mají trpkou chuť.
- **Přirozené porosty trnky** – úkryty zvěře a hnízdní prostor ptactva.
- *Dodnes je oblíbené domácí trnkové víno.*

růže šípková

trnka obecná

hloh obecný

(*Crataegus oxyacantha*)

- **Keř**, který roste na okrajích lesů, podél potoků.
- Pro **květy** je **charakteristický nepříjemný zápach**.
- Plod – **malvice** (*obsahuje 2-3 semena*).
- **Léčivka** – *léčí srdeční potíže a vysoký krevní tlak*.

jeřáb (obecný) ptačí

(Sorbus aucuparia)

- **Keř** nebo častěji středně velký **strom**.
- **Odolný vůči plynovým emisím v ovzduší** → vysazování kolem cest.
- Plod – červená **malvice**.
- *Obsah určité látky v plodech zabraňuje klíčení semen → v přírodě semena vyklíčí poté, co projdou zažívacím traktem ptáků.*

jeřáb muk (*Sorbus aria*)

jeřáb ptačí (*Sorbus aucuparia*)

Jeřáb prostřední listy

jeřáb prostřední (*Sorbus intermedia*)

Zdravé mlsání

(bohatý zdroj vitamínu C)

ostružiník (*Rubus*)

- **Keř** rostoucí v lesích, mýtinách, podél cest.
- Plod – **ostružina** (souplodí peckoviček).
- ostružiny mají silný ochranný a antioxidační účinek

maliník (*Rubus*)

- **Keř**, vyžaduje světlejší stanoviště (mýtiny, stráně).
- Plod – **malina** (souplodí peckoviček).
- maliny obsahují barvivo, které je významným antioxidantem

Růžovité – kontrolní otázky

- *Jaké druhy rostlin z čeledi růžovitých rostou ve vašem okolí?*
- *Ve kterých ekosystémech tyto druhy nejčastěji pozorujete?*
- *Které rostliny z čeledi růžovitých můžete označit za léčivé?*
- *Které rostliny z čeledi růžovitých pěstujeme pro jejich užitek?*